

РОЛЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-АКТИВНОГО АГЕНТА В МОДЕЛІ ПРОФОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У ВПУ

В статті розглянуто концепцію становлення і професійного навчання учня профтехучилища (ВПУ) яке орієнтовано на працю в комп'ютеризованих виробництвах на основі когнітивної моделі «Я-система-ІАА»

The article deals with the concept of forming and training a student apprenticeship (HPC) which focuses on work in computer aided manufacture based on cognitive model of «self-system-IAA»

1. ВСТУП

Стрімкий розвиток інформації сфери управління та автоматизації виробництва зумовив зросли вимоги до підготовки персоналу для всіх рівнів ієрархій - та від робітників техніків, інженерів, оперативних менеджерів.

Ці вимоги в рамках усталених схем процесу профнавчання вже в новій мірі не задовольняються, тому необхідно шукати і розробляти нові технології на основі інформаційних та когнітивних концепцій [1].

2. ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Аналіз рівня розвитку особи дозволяє визначити позитивний і негативний результати на циклах навчання виробничої діяльності, виявити вплив факторів на формування особистості та її поведінку. Важливим фактором формування особистості є усвідомлення власного свідомого Я, яке є основою саморозвиток, самоформування самовдосконалення згідно свідомої чи підсвідомої стратегічної мети.

Мотивований процес саморозвитку (соціальний, інтелектуальний, професійний), здійснюється формування спеціаліста на свідомому і підсвідомому рівнях. Для професійного росту особа повинна проводити аналіз балансу того що вона знає і що не знає, при відсутності його з часом відбувається деградація особи як в суспільного так і професійному напрямку. Для професійного росту важливо знати свої позитивні і негативні сторони, їх оцінка забезпечує відповідно інтелектуальну і психічну стійкість при формуванні і прийнятті рішень та їх виконання у виробничих умовах, забезпечує розвиток психологічної нейроструктури особи.

²⁸ Українська академія друкарства

² НУ «Львівська політехніка», Центр стратегічних досліджень еко-біотехнічних систем

³ Львівське вище професійне училище комп'ютерних технологій та будівництва

3. АНАЛІЗ КОГНІТИВНИХ КОМПОНЕНТІВ ІНТЕЛЕКТУ

Психологічна нейроструктура особи формується у вигляді системи ціле орієнтованого управління «Я-системи» самосвідомості з свідомою і під свідомою компонентою в структурі мозку.

«Я-система» - як самоусвідомлена цілеспрямована ієрархічна інтелектуальна система здійснює саморегуляцію на основі мотивації:

- цілеформування локальне і основне ;
 - активізація діяльності цілеорієнтування ;
 - самоконтроль життєдіяльності ;
 - коректу і адаптації до умов і мети ;
 - прогноз власної діяльності на основі знань і життєвого досвіду;
 - узагальнення життєвого і професійного досвіду;
 - навчання свідоме і підсвідоме.
- При взаємодії свідомої підсвідомої компоненти нейроструктури відбувається в самоорганізованій структурі особи:
- формування соціальної спрямованості діяльності;
 - взаємодія інтелектуальної і емоційної сфери нейроструктури;
 - мобілізація вольових зусиль до навчання і коректної діяльності;
 - здатність до самоспостереження, самоаналізу і саморегуляції діяльності:

Задача формування особи учня.

Самоформування особистості в інтелектуальному, професійному і соціальному плані є однією з найскладніших проблем в психології розвитку особи на основі “Я-система” яка об’єднує психологічні, педагогічні знання про людину і виступає як базис інтелектуального розвитку. Нейроструктура мозку (свідома і підсвідомо компоненти) особо є інтегрованою системою, які включають логічне аналітичне мислення та образне сприйняття. Чуттєвий зміст образів інтегрується, цілісне утворення, сценарії подій з усвідомленням особи, структури психіки, тип світосприйняття і ціле орієнтації активізують і формують головну лінію поведінки людини в професійних і життєвих ситуаціях. Відповідно свідомість “Я – системи” виступає інтегративним процесом упорядкування досвіду, знань процесів самопізнання, регулятором поведінки і діяльності в колективі.

Аналіз проблеми самовдосконалення (інтелектуального, психологічного, фізичного) особистості, як члена колективу вимагає:

- визначити і звести до мінімуму необхідний рівень інтелектуального потенціального і об’єму знань для засвоєння професійних навичок і росту;
- вивчити і узагальнити досвід ефективної професійної діяльності;

- створити ефективну навчальну професійно-орієнтовану систему
- цілеорієнтувати особу в процесі навчання на самоконтроль, самодисципліну, самовладнання різних навчальних і соціальних ситуаціях;
- сформувати мотивацію кар’єрного росу на освіті захоплення знань і досвіду.
- ефективних і активних дій при формуванні управлінських рішень нормальних і екстремальних умовах;
- сформувати вміння працювати в колективі оперативно-виробничого управління для реалізації спільних цілей в нормальних і екстремальних умовах.

Методи і моделі активізації провізійного навчання

Професійне само формування ґрунтується на самоусвідомленні, як активному інтелектуальному і психічному процесі, при якому взаємодія компоненти “Я – система”

- інтелектуальної (когнітивної);
- емоційно-оцінювальної;
- дієво вольової (саморегуляція, самореалізація);
- які власно формують ментальну і когнітивну структуру цілеспрямованої професійно-орієнтованої особи як ієрархічної інтелектуальної системи (інтелектуального активного агента – ІАА).

Виховний і профорієнтований навчальний процес для студент і учнів ВПУ тоді виступає як системно-структурний підхід який формує логічно пов’язану систему з компонентами “Я – система” – ІАА:

- прогнозування цілей когнітивній сфері (інтелектуальна діяльність);
- ефективній (емоційне образне сприйняття ситуацій у вигляді сценарію подія);
- дієво вольовий (ціль-стратегія-дія-ефект);

Термін “Я – концепція - ІАА” – є збірним для визначення сутності особи в процесі самопізнання і самоусвідомлення і є відповідного логікокогнітивним базисом формування планів і структури навчального процесу для підготовки професіоналів високого рівня.

На рис. 1 наведення схеми формування активної позиції особи учнів як активного інтелектуального агента, з виділеними інструктажами – свідомого (когнітивний інтелект), підсвідомого (образно-емоційною) і пов’язуючою “Я – системою - ІАА” самоусвідомлення. При активізації цих структур створюється інформаційно-інтелектуальний базис засвоєння ефектного професійних знань та навиків.

4. ВИСНОВОК

В статі розглянуто когнітивну концепцію “Я –система ІАА” як базис активізації навчального процесу і учня що дає змогу підвищити рівень підготовки учнів ВПУ з різним рівнем персональної підготовки

1. Сікора Л.С когнітивні моделі та логіка оперативного управління в ієрархічних інтелектуальних системах в умовах ризику. – Львів: ЦСД; «ЕБТЕС», 2009.-432с. 2. Колодич Т.М. Первина роль самовиховання у формування особистості // Наук.Мет.Збір. Проблеми освіти Вип.23 – К. Наук – метод. центр вид. осв, 2001 - К.: НМЦ- ВО. 2001. – С. 43-55.